

Міністерство культури України
Одеська національна наукова бібліотека імені М. Горького
Науково-методичний відділ

**ЧИТАЦЬКІ ЗАПИТИ НА ЛІТЕРАТУРИ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ
ТЕМАТИКИ В БІБЛІОТЕКАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ**

Матеріали дослідження

Підготував:
завідувач сектора
науково-дослідної роботи
науково-методичного відділу
Луговец Ю.М.

Одеса
2015

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Результати дослідження.....	5
Висновки.....	8
Рекомендації.....	10
Додатки.....	11

ВСТУП

В сучасних умовах бурхливого науково-технологічного розвитку продовжує зростати роль природознавчих дисциплін. Наукова бібліотека залишається одним з основних суспільних інститутів, який акумулює природничо-наукову інформацію і надає доступ до неї. Оскільки споживачем цієї інформації є користувач бібліотеки, важливо володіти актуальними даними про характер читацьких запитів на літературу природничо-наукової тематики та повноту їх задоволення.

Одеська національна наукова бібліотека імені М. Горького, яка згідно зі своїм статутом є методичним центром для бібліотек України з популяризації природничих наук, у 2014-2015 рр. провела зональне дослідження «Читацькі запити на літературу природничо-наукової тематики в бібліотеках півдня України».

Мета дослідження – вивчення читацького попиту на літературу природничо-наукової тематики та стану його задоволення в бібліотеках півдня України.

Завдання дослідження обумовлюються його метою:

- дослідити мотиви звернення користувачів до природничо-наукової літератури;
- визначити, які види видань та теми найбільш запитувані користувачами;
- з'ясувати, чи отримує читач літературу за темами, що його цікавить;
- з'ясувати, які періодичні видання природничо-наукової тематики цікавлять користувачів;
- визначити роль Інтернету як засобу задоволення читацьких запитів на літературу природничо-наукової тематики.

Об'єкт дослідження – користувачі бібліотек.

Предмет дослідження – читацькі інтереси щодо природничо-наукової літератури та стан їх задоволення.

Учасники дослідження:

Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. М. Горького;

Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. Д.І. Чижевського;

Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гмирьова;

Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського;

Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеса Гончара.

Методи дослідження. Для проведення дослідження було використано метод анкетування (з 1.03.2014 по 1.07.2014).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Всього було розповсюджено 500 анкет, по 100 в кожній з п'яти бібліотек, отримано 496. Було здійснено аналіз анкет кожної бібліотеки окремо, а також зроблено узагальнений аналіз усіх бібліотек-учасниць.

В анкетуванні взяли участь 68% жінок і 32% чоловіків. За віком респонденти розподілилися таким чином: до 20 років – 24%, 21-30 років – 28%, 31-40 років – 16%, 41-50 років – 17%, 51-60 років – 8%, 61-70 років – 5%, від 71 років і далі – 2%; за категоріями користувачів: фахівці – 63%, студенти – 23%, науковці – 8%, учні – 3%, пенсіонери – 3%; за рівнем освіти: вища – 60%, середня – 28%, спеціальна – 12%.

Анкета складалася з 10 запитань (див. Додаток 1). Аналіз відповідей на них показав, що для більшості (38%) з тих, хто звертається до природничо-наукової літератури, основними мотивами є бажання розширити свій кругозір та самоосвіта. Більше треті респондентів (37%) спонукала звернутися до такої література потреба в освіті. Професійний інтерес мають 25% опитаних.

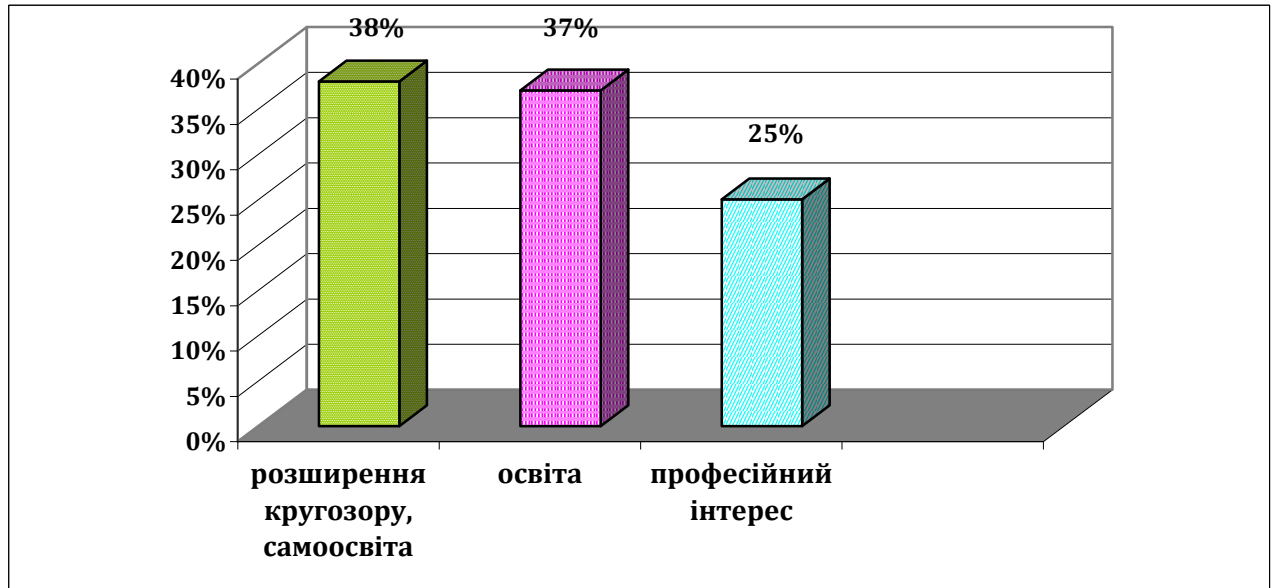

Рис. 1. Розподіл респондентів за мотивами звернення до природничо-наукової літератури, у відсотках

Як виявилось, за видами літератури користувачі надають перевагу науково-популярній літературі (25%) і періодичним виданням (25%).

Виявляють інтерес користувачі й до фахової літератури (17%) та довідкових видань (17%). Підручникам у структурі попиту відведено 16%.

Користувачі найчастіше запитують літератури за такими темами, як екологія (30%), науки про Землю (26%), біологічні науки (25%), фізико-математичні науки (11%).

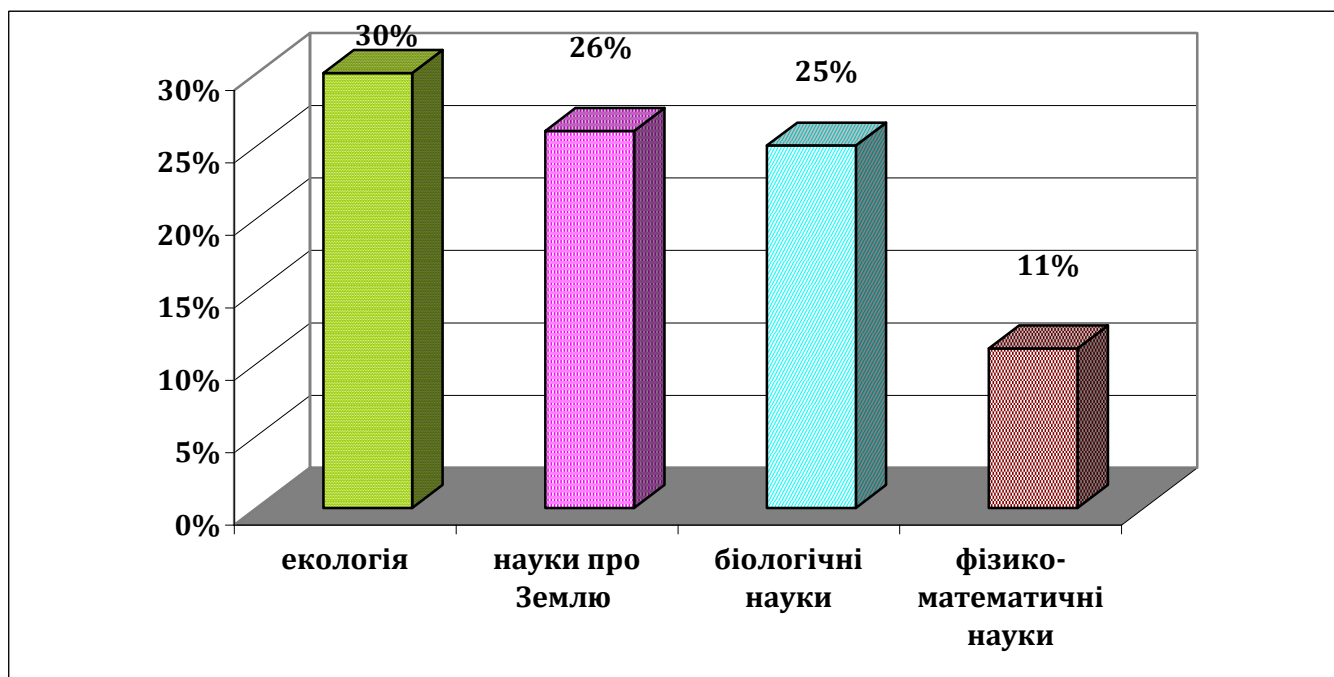

Рис. 3. Розподіл тематики літератури за уподобанням респондентів, у відсотках

Згідно з анкетними даними користувачі не завжди отримують ту літературу, яка їх цікавить: екологія (28%), біологічні науки (27%), науки про Землю (22%), фізико-математичні науки (13%).

Респонденти також відмітили періодичні видання, що їх цікавлять (див. Додаток 4). Загалом було відзначено 103 назви. З них 68 назв – українські видання, 34 – російські, 1 – США. Найбільш запитувані періодичні видання – «Наука и жизнь» (Росія, 54 анкети), «Вокруг света» (Росія, 48 анкет), «Екологічний вісник» (Україна, 28 анкет), «Экология и жизнь» (Росія, 19 анкет), «Біологія» (Україна, 14 анкет), «Гео» (Росія, 10 анкет), «Химия и жизнь» (Росія, 9 анкет), «Український біохімічний журнал» (Україна, 8 анкет), «Природа» (Росія, 7 анкет), «Науковий світ» (Україна, 7 анкет), «Український географічний журнал» (Україна, 6 анкет).

Респонденти радять доукомплектувати бібліотечні фонди сучасними виданнями з екології, геології, геофізики, біології, географії, підручниками з хронобіології, монографіями з математики та ін. (див. Додаток 2).

Відповіді на питання «*Чи користуєтеся Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук?*» показали, що 88% респондентів користуються Інтернетом, 12% — ні.

Лише 33% опитаних повністю задоволені матеріалами Інтернету з природничих наук. 60% – частково задоволені, 7% – незадоволені.

Якщо розглядати читацькі запити на літературу природничо-наукової тематики окремо по бібліотекам півдня України, маємо таку картину. Респонденти всіх бібліотек однаково мотивують своє звернення до природничо-наукової літератури бажанням розширити свій кругозір та самоосвітою і надають перевагу періодичним виданням та науково-популярній літературі. Тільки в ОУНБ Херсона на одному щаблі з періодичними виданнями знаходяться підручники.

В ОУНБ Кіровограда, Одеси і Херсона користувачі найчастіше запитують екологічну літературу, і саме цю літературу вони у своїй більшості не отримують в бібліотеках. Користувачі Запорізької ОУНБ надають перевагу біологічній літературі, яку вони також в переважній кількості не отримують. Винятком є лише ОУНБ Миколаєва, де більшість користувачів виявляє інтерес до геодезичних, геофізичних, геологічних та географічних видань, а не отримує – екологічну літературу.

Таким чином, простежується тенденція: в обласних наукових бібліотек півдня України користувачі частіше не отримують ту природничо-наукову літературу, яка їх більше всього цікавить.

ВИСНОВКИ

Регіональне дослідження «*Читацькі запити на літератури природничо-наукової тематики в бібліотеках півдня України*» дало змогу вирішити всі завдання, що були поставлені у програмі дослідження. Зокрема, були отримані такі результати.

1. Основним мотивом звернення до літератури природничо-наукової тематики для переважної більшості респондентів є бажання розширити свій кругозір (38%) та потреба в освіті (37%). Зважаючи на цей факт, пріоритет при комплектуванні фонду бібліотеки виданнями природничо-наукового характеру варто надавати науково-популярній та учбовій літературі.

2. Цей висновок почасти підтверджується відповідями респондентів на друге запитання анкети. Більшість опитаних цікавляться науково-популярною літературою (25%). Саме цей вид літератури, як правило, в першу чергу використовує людина для розширення свого кругозору з того чи іншого питання. Слід звернути увагу і на той факт, що 25% респондентів надають перевагу періодичним виданням. Наукова періодика – одно з найважливіших джерел отримання знань, необхідних для здобуття якісної освіти та самоосвіти.

3. Серед природничо-наукових тем, що становлять інтерес для читачів, перше місце посідає екологія (30%), далі йдуть науки про Землю (26%) і біологічні науки (25%). Ці дані також потрібно враховувати при комплектуванні бібліотечних фондів. Тим більше що згідно з узагальненими даними анкетування більшість респондентів не отримали літературу саме за цими темами.

4. Дослідження надає списки періодичних видань, що цікавлять користувачів (див. Додаток 2 і Додаток 4). Серед 104 журналів найчастіше запитуються 7 (понад 5 згадувань). Не всі бібліотеки мають у своїх фондах дану періодику. Фахівцям тих бібліотек, які не можуть регулярно отримувати актуальні науково-природничі періодичні видання, доцільно звернутися до їх електронних аналогів (див. Додаток 5). Вони можуть бути надані користувачам для застосування.

5. Дослідження показало, що більшість користувачів (88%) використовують Інтернет-ресурси для роботи з природничо-науковою літературою. Лише 7% з

опитаних незадоволені матеріалами Інтернету з природничих наук. Це свідчить про необхідність для бібліотекарів активно залучати інформаційні ресурси Інтернету. Бібліотекар має працювати над тим, щоб Інтернет був не конкурентом бібліотеки, а помічником. Постійний пошук в Інтернеті відсутніх в бібліотечних фондах видань повинен стати обов'язковою складовою діяльності бібліотеки. Необхідно складати списки веб-адрес повнотекстових відкритих електронних бібліотек, здійснювати їх систематичний моніторинг і надавати користувачам для застосування. Як приклад пропонуємо список веб-адрес повнотекстових електронних бібліотек природничо-наукової тематики (див. Додаток 6).

6. Порівняльний аналіз тематичних уподобань користувачів дозволяє дійти висновку, що майже в усіх обласних наукових бібліотеках півдня України (окрім Миколаївської ОУНБ) користувачі частіше не отримують саме ту природничо-наукову літературу, яка здебільшого їх цікавить.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Використати дані дослідження для аналізу фонду природничо-наукової літератури, його відповідності читацьким запитам.
2. У процесі комплектування фонду бібліотеки літературою природничо-наукової тематики використовувати відповіді на запитання анкети №№ 3, 5, 7.
3. Здійснити пошук в Інтернеті повнотекстових електронних періодичних видань, спираючись на список природничо-наукової періодики, складений за результатами даного дослідження. Замість відсутніх у фонді паперових періодичних видань пропонувати користувачам їх електронні аналоги.
4. Скласти список веб-адрес повнотекстових електронних ресурсів природничо-наукової тематики. Розробити механізм надання доступу користувачам до цього списку.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Анкета

«Читацькі запити на літературу природничо-наукової тематики»

Шановний читачу!

Просимо Вас відповісти на запитання цієї анкети. Ваші відповіді допоможуть задовольнити Ваші запити на літературу природничо-наукової тематики.

1. З якою метою Ви звертаєтесь до літератури природничо-наукової тематики? (підкресліть)

- освіта (підготовка до занять у школі, ВНЗ);
- професійний інтерес;
- бажання розширити свій кругозір, самоосвіта;
- інше: _____

2. Які види природничо-наукової літератури Вас цікавлять? (підкресліть)

- фахові видання;
- науково-популярні видання;
- підручники;
- періодичні видання;
- довідкові видання (енциклопедії, словники);
- інше: _____

3. Які природничо-наукові теми Вас цікавлять? (підкресліть)

- фізико-математичні науки;
- хімічні науки;
- науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки);
- біологічні науки;
- науки про навколишнє середовище; екологія;
- _____
- інше: _____

4. Яку літературу за цими темами Ви замовили, але не отримали? (підкресліть)

- фізико-математичні науки;
- хімічні науки;
- науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки);
- біологічні науки;
- екологічні науки;
- _____
- інше: _____

5. Які періодичні природничо-наукові видання (журнали, газети) Вас цікавлять?

Вкажіть

назви: _____

6. Які з вищеназваних періодичних видань Ви не отримали в нашій бібліотеці?

Вкажіть назви:

7. Якими виданнями природничо-наукової тематики Ви порадили б доукомплектувати фонд бібліотеки?

Вкажіть назви:

8. Чи користуєтеся Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук? (підкресліть)

■ *так;*

■ *ні.*

9. Якщо так, то чи задовольняють Вас матеріали Інтернету з природничих наук? (підкресліть)

■ *так;*

■ *ні;*

■ *частково.*

10. Просимо вказати дані про себе:

1. Стать: хол., жін. (підкресліть)

2. Вік _____

3. Освіта: середня, спеціальна, вища (підкресліть)

4. Професія _____

Узагальнені дані анкетування

1. З якою метою Ви звертаєтеся до літератури природничо-наукової тематики?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>освіта (підготовка до занять у школі, ВНЗ)</i>	37%
2	<i>професійний інтерес</i>	25%
3	<i>бажання розширити свій кругозір, самоосвіта</i>	38%
4	<i>інше</i>	0%

2. Які види природничо-наукової літератури Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фахові видання</i>	17%
2	<i>науково-популярна література</i>	25%
3	<i>підручники</i>	16%
4	<i>періодичні видання</i>	25%
5	<i>довідкові видання (енциклопедії, словники)</i>	17%
6	<i>інші</i>	0%

3. Які природничо-наукові теми Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фізико-математичні науки</i>	11%
2	<i>хімічні науки</i>	8%
3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	26%
4	<i>біологічні науки</i>	25%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	30%
6	<i>інша література (вкажіть, яка саме)</i>	0%

4. Яку літературу за цими темами Ви замовили, але не отримали?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	фізико-математичні науки	13%
2	хімічні науки	10%
3	науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)	22%
4	біологічні науки	27%
5	науки про навколишнє середовище; екологія	28%
6	інша література (вказіть, яка саме)	0%

5. Які періодичні природничо-наукові видання Вас цікавлять?

«Агроекологічний журнал» (Україна), «Безопасность ядерных технологий и окружающей среды» (Росія), «Біологія» (Україна), «Безпека життєдіяльності» (Україна), «Биохимия» (Росія), «Бібліотека всеукраїнської екологічної ліги» (Росія), «Біологія в школі» (Україна), «Біологія і хімія в сучасній школі» (Україна), «Біотехнологія» (Україна), «В мире животных» (Росія), «В мире науки» (Росія), «В мире растений» (Росія), «Вестник зоологии» (Україна), «Вісник аграрної науки» (Україна), «Вісник геодезії та картографії» (Україна), «Вісник зоології» (Україна), «Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія "Біологія"» (Україна), «Вісник Одеського державного екологічного університету» (Україна), «Водне господарство України» (Україна), «Вокруг света» (Росія), «Генетика» (Росія), «Гео» (Росія), «Географія для допитливих» (Україна), «Географія» (Україна), «Геолог України» (Україна), «Геологічний журнал» (Україна), «Гидробиологический журнал» (Росія), «Гуманитарный экологический журнал» (Україна), «Дивосвіт» (Україна), «Дім, сад, город» (Україна), «Довкілля та здоров'я» (Україна), «Журнал фізичних досліджень» (Україна), «Загадки природы и вселенной» (Україна), «Зелена енергетика» (Україна), «Зеленая планета» (Україна), «Землеробство» (Україна), «Земля и Вселенная» (Росія), «Земля моя кормилица» (Росія), «Зоологический журнал» (Росія), «Карантин і захист рослин» (Україна), «Квант» (Росія), «Квіти

України» (Україна), «Кокс и химия» (Росія), «Математика в школе» (Росія), «Математика» (Росія), «Математическое моделирование» (Росія), «Минералы. Сокровища Земли» (Росія), «Мікробіологія і біотехнологія» (Україна), «Мінеральні ресурси України» (Україна), «Наука и жизнь» (Росія), «Наука и техника» (Україна, Росія), «Науковий вісник НГУ» (Україна), «Науковий світ» (Україна), «Наукові вісті національного технічного університету "КПІ"» (Україна), «Хімічна промисловість України» (Україна), «Огородник» (Україна), «Прикладная радиоэлектроника» (Україна), «Природа и человек, XXI век» (Росія), «Природа» (Росія), «Причорноморський екологічний бюлетень» (Україна), «Пропозиція» (Україна), «Свет» (Україна), «Селекция и семеноводство» (Росія), «У світі математики» (Україна), «Український біохімічний журнал» (Україна), «Український ботанічний журнал» (Україна), «Український географічний журнал» (Україна), «Український математичний журнал» (Україна), «Український фізичний журнал» (Україна), «Український хімічний журнал» (Україна), «Успехи физических наук» (Росія), «Физика низких температур» (Україна), «Физика твердого тела» (Росія), «Физиология растений» (Росія), «Фізика в школах України» (Україна), «Фізіологічний журнал» (Україна), «Фізіологія та біохімія культурних рослин» (Україна), «Химия и жизнь» (Росія), «Химия и технология воды» (Україна), «Хімія» (Україна), «Цветоводство» (Росія), «Цитология и генетика» (Україна), «Цитология» (Росія), «Цитологія та генетика», (Україна) «Чорноморський ботанічний журнал» (Україна), «Економіка АПК» (Україна), «Еколог» України (Україна), «Екологічна безпека» (Україна), «Екологічний бюлетень» (Україна), «Екологічний вісник Причорномор'я» (Україна), «Екологічний вісник Херсонщини» (Україна), «Екологічний вісник» (Україна), «Екологічні науки» (Україна), «Екологія безпеки» (Україна), «Екологія довкілля та безпека життєдіяльності» (Україна), «Екотехнології та ресурсозбереження» (Україна), «ЭКО» (Росія), «Экологические системы и приборы» (Росія), «Экология и жизнь» (Росія), «Экология и промышленность» (Україна),

«Экология плюс» (Україна), «Экология предприятия» (Україна), видання КНУ ім. Т. Шевченка (серії «Біологія», «Інтродукція та збереження рослинного різноманіття»), «National Geographic» (США).

6. Які з вищеназваних періодичних видань Ви не отримали в нашій бібліотеці?

«Квіти України» (за 2013-2014 роки), «Химия и жизнь», «Наукові вісті національного технічного університету "КПІ"» (за 2014 рік), «Екологічний вісник» (за 2014 рік), «Природа», «Довкілля та здоров'я», «National Geographic» (українською мовою), «Агроекологічний журнал», «Экология и жизнь», «Математика», «Мировая авиация», «Математическое моделирование», «Український фізичний журнал», «Український математичний журнал», «Физика твердого тела», «Физика низких температур», «Цитологія та генетика», «Генетика», «Біологія», «Хімія», «Наука и жизнь», «Свет», «Екологічні науки», «Зоологический журнал», «Экология предприятия», «Екологічний бюлетень», «В мире животных», «Український ботанічний журнал», «Український хімічний журнал».

7. Якими виданнями природничо-наукової тематики Ви б порадили доукомплектувати фонд Бібліотеки?

«Биоорганическая химия», «Біологічна енциклопедія», «Біохімія для біологічного факультету», «Бюлетень екологічного стану зони відчуження», «Використання ІТ у тваринництві», «Генетика», «Географія Херсонської області», «Геосфера», «Гидроэкология», «Гідробіологія», «Зоологія», «Электрохимия», «Задачи по физике с решениями», «Заповідна справа», «Заповідники країн світу», «История географической науки», «История заповедного дела», «Історія фізики», «Картография», «Кибернетика», «Кристаллография», «Лісове господарство», «Математика», «Методика викладання природознавства в початкових класах», «Метрология», «Общая биология», «Общая цитология», «Оптика», «Основы биохимии», «Почвоведение», «Сучасні наукові відкриття», «Топографическое черчение», «Физика для колледжей», «Физика», хімічна література, «Физическая

химия», «Фітоекологія з основами лісівництва», «Екологія», «Экология животных», Васильєва Є. «Экономика природопользования», Клименко М.О. «Екологія міських систем», Ковальчук Є.П. «Хімічна і біологічна сенсорика», Уайт Г. «География, ресурсы и окружающая среда», сучасні видання з екології, геології, геофізики, біології, географії, підручники з хронобіології, монографії з математики.

8. Чи користуєтесь Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	85%
2	<i>ні</i>	15%

9. Якщо так, чи задовольняють Вас матеріали Інтернету з природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	36%
2	<i>ні</i>	6%
3	<i>частково</i>	58%

10. Просимо вказати дані про себе:

1. *Стать*: чоловіча – 32%; жіноча – 68%.
2. *Вік*: до 20 років – 24%; 21-30 років – 28%; 31-40 років – 16%; 41-50 років – 17%; 51-60 років – 8%; 61-70 років – 5%; від 71 років і далі – 2%.
3. *Освіта*: вища – 60%; спеціальна – 12%; середня – 28%.
4. *Категорія користувачів*: фахівці – 63%; науковці – 8%; студенти – 23%; учні – 3%; пенсіонери – 3%.

Дані анкетування по окремих бібліотеках

Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. М. Горького

1. З якою метою Ви звертаєтеся до літератури природничо-наукової тематики?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	<i>освіта (підготовка до занять у школі, ВНЗ)</i>	44%
2	<i>професійний інтерес</i>	23%
3	<i>бажання розширити свій кругозір, самоосвіта</i>	33%
4	<i>інше</i>	0%

2. Які види природничо-наукової літератури Вас цікавлять?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	<i>фахові видання</i>	19%
2	<i>науково-популярна література</i>	21%
3	<i>підручники</i>	17%
4	<i>періодичні видання</i>	27%
5	<i>довідкові видання (енциклопедії, словники)</i>	16%
6	<i>інші</i>	0%

3. Які природничо-наукові теми Вас цікавлять?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	<i>фізико-математичні науки</i>	12%
2	<i>хімічні науки</i>	14%
3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	21%
4	<i>біологічні науки</i>	31%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	22%
6	<i>інша література (вкажіть, яка саме)</i>	0%

4. Яку літературу за цими темами Ви замовили, але не отримали?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	фізико-математичні науки	8%
2	хімічні науки	4%
3	науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)	7%
4	біологічні науки	16%
5	науки про навколишнє середовище; екологія	10%
6	інша література (вказіть, яка саме)	0%

5. Які періодичні природничо-наукові видання Вас цікавлять?

«Биохимия», «Біологія в школі», «Біологія», «Вестник зоологии», «Вісник зоології», «Вокруг света», «Гидробиологический журнал», «Довкілля та здоров'я», «Журнал фізичних досліджень», «Зеленая планета», «Зоологический журнал», «Карантин і захист рослин», «Квіти України», видання КНУ ім. Т. Шевченка (серії «Біологія», «Інтродукція та збереження рослинного різноманіття»), «Кокс и химия», «Математика», «Математическое моделирование», «Минералы. Сокровища Земли», «Мировая авиация», «Мікробіологія і біотехнологія», «Мінеральні ресурси України», «Наука и жизнь», «Науковий вісник НГУ», «Прикладная радиоэлектроника», «Пропозиція», «Свет», «Селекция и семеноводство», «У світі математики», «Український біохімічний журнал», «Український ботанічний журнал», «Український математичний журнал», «Генетика», «Український фізичний журнал», «Український хімічний журнал», «Физика низких температур», «Физика твердого тела», «Физиология растений», «Физиология растений», «Фізіологічний журнал», «Фізіологія та біохімія культурних рослин», «Химия и жизнь», «Цитология и генетика», «Цитология», «Цитологія та генетика», «Цитологія та генетика», «Екологічна безпека», «Екологічний вісник», «Екологічні науки», «Екологія довкілля та безпека життєдіяльності», «Екологія», «Економіка АПК», «Экология и жизнь», «National Geographic».

6. Які з вищеназваних періодичних видань Ви не отримали в нашій бібліотеці?

«Экология и жизнь», «Математика», «Мировая авиация», «Математическое моделирование», «Український фізичний журнал», «Український математичний журнал», «Физика твердого тела», «Физика низких температур», «Цитологія та генетика», «Генетика», «Біологія», «Хімія», «Наука и жизнь», «Свет», «Екологічні науки», «Зоологический журнал».

7. Якими виданнями природничо-наукової тематики Ви б порадили доукомплектувати фонд Бібліотеки?

«Биоорганическая химия», «Біохімія для біологічного факультету», «Гидроэкология», «Гідробіологія», «Кристаллография», «Основы биохимии», «Почвоведение», «Экология животных». Ковальчук Є.П. «Хімічна і біологічна сенсорика», Уайт Г. «География, ресурсы и окружающая среда», монографії з математики,

8. Чи користуєтесь Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	так	79%
2	ні	21%

9. Якщо так, чи задовольняють Вас матеріали Інтернету з природничих наук?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	так	26%
2	ні	9%
3	частково	65%

10. Просимо вказати дані про себе:

1. *Стать*: чоловіча – 30%; жіноча – 70%.
2. *Вік*: до 20 років – 24%; 21-30 років – 37%; 31-40 років – 11%; 41-50 років – 10%; 51-60 років – 10%; 61-70 років – 7%; від 71 років і далі – 1%.
3. *Освіта*: вища – 56%; спеціальна – 17%; середня – 27%.

4. Категорія користувачів: фахівці – 58%; науковці – 11%; студенти – 27%; пенсіонери – 4%.

Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І. Чижевського

1. З якою метою Ви звертаєтеся до літератури природничо-наукової тематики?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	<i>освіта (підготовка до занять у школі, ВНЗ)</i>	35%
2	<i>професійний інтерес</i>	30%
3	<i>бажання розширити свій кругозір, самоосвіта</i>	35%
4	<i>інше</i>	0%

2. Які види природничо-наукової літератури Вас цікавлять?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	<i>фахові видання</i>	16%
2	<i>науково-популярна література</i>	26%
3	<i>підручники</i>	17%
4	<i>періодичні видання</i>	23%
5	<i>довідкові видання (енциклопедії, словники)</i>	18%
6	<i>інші</i>	0%

3. Які природничо-наукові теми Вас цікавлять?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	<i>фізико-математичні науки</i>	13%
2	<i>хімічні науки</i>	8%
3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	27%
4	<i>біологічні науки</i>	15%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	37%
6	<i>інша література (вкажіть, яка саме)</i>	0%

4. Яку літературу за цими темами Ви замовили, але не отримали?

№	Відповіді	Відсотки (%)
1	фізико-математичні науки	4%
2	хімічні науки	5%
3	науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)	6%
4	біологічні науки	8%
5	науки про навколишнє середовище; екологія	8%
6	інша література (вказіть, яка саме)	0%

5. Які періодичні природничо-наукові видання Вас цікавлять?

«Агроекономічний журнал», «Бібліотека всеукраїнської екологічної ліги», «Біологія в школі», «Біологія та хімія в сучасній школі», «Біологія», «В мире животных», «Вісник геодезії і картографії», «Географія для допитливих», «Географія», «Географія», «Математика в школі», «Наука и жизнь», «Науковий світ», «Природа», «Український географічний журнал», «Фізика в школі», «Хімія», «Цветоводство», «Екологічний вісник», «Екологія безпеки», «Екотехнології та ресурсозбереження», «Экологические системы и приборы».

6. Які з вищеназваних періодичних видань Ви не отримали в нашій бібліотеці?

«Природа», «Агроекологічний журнал».

7. Якими виданнями природничо-наукової тематики Ви б порадили доукомплектувати фонд Бібліотеки?

«Геосфера», «Задачи по физике с решениями», «Заповідники країн світу», «Лісове господарство», «Математика», «Методика викладання природознавства в початкових класах», «Фізика для коледжів», «Фізика», видання з біології, географії, екології, геології та геофізики, хімічна література.

8. Чи користуєтесь Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	87%
2	<i>ні</i>	13%

9. Якщо так, чи задовольняють Вас матеріали Інтернету з природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	41%
2	<i>ні</i>	5%
3	<i>частково</i>	54%

10. Просимо вказати дані про себе:

1. *Стать*: чоловіча – 35%; жіноча – 65%.
2. *Вік*: до 20 років – 15%; 21-30 років – 23%; 31-40 років – 20%; 41-50 років – 26%; 51-60 років – 7%; 61-70 років – 7%; від 71 років і далі – 2%.
3. *Освіта*: вища – 63%; спеціальна – 10%; середня – 27%.
4. *Категорія користувачів*: фахівці – 100%; науковці – 9%; студенти – 20%; учні – 3%; пенсіонери – 4%.

Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гмиря

1. З якою метою Ви звертаєтесь до літератури природничо-наукової тематики?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>освіта (підготовка до занять у школі, ВНЗ)</i>	40%
2	<i>професійний інтерес</i>	24%
3	<i>бажання розширити свій кругозір, самоосвіта</i>	36%
4	<i>інше</i>	0%

2. Які види природничо-наукової літератури Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фахові видання</i>	18%
2	<i>науково-популярна література</i>	23%
3	<i>підручники</i>	16%
4	<i>періодичні видання</i>	26%
5	<i>довідкові видання (енциклопедії, словники)</i>	17%
6	<i>інші</i>	0%

3. Які природничо-наукові теми Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фізико-математичні науки</i>	11%
2	<i>хімічні науки</i>	7%
3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	30%
4	<i>біологічні науки</i>	29%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	23%
6	<i>інша література (вказіть, яка саме)</i>	0%

4. Яку літературу за цими темами Ви замовили, але не отримали?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фізико-математичні науки</i>	4%
2	<i>хімічні науки</i>	5%
3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	4%
4	<i>біологічні науки</i>	9%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	10%
6	<i>інша література (вказіть, яка саме)</i>	0%

5. Які періодичні природничо-наукові видання Вас цікавлять?

«Безопасность ядерных технологий и окружающей среды», «Біологія», «Біологія в школі», «В мире животных», «В мире растений», «Вісник геодезії»

та картографії», «Вокруг света», «Гео», «Геолог України», «Геологічний журнал», «Загадки природы и вселенной», «Природа и человек, XXI век», «Український ботанічний журнал», «Український географічний журнал», «Український фізичний журнал», «Український хімічний журнал», «Химия и жизнь», «Химия и технология воды», «Чорноморський ботанічний журнал», «Екологічний вісник», «Экология плюс», «Экология и жизнь».

6. Які з вищеназваних періодичних видань Ви не отримали в нашій бібліотеці?

Все отримано.

7. Якими виданнями природничо-наукової тематики Ви б порадили доукомплектувати фонд Бібліотеки?

«Бюлетень екологічного стану зони відчуження», Васильєва Є. «Экономика природопользования».

8. Чи користуєтесь Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	87%
2	<i>ні</i>	13%

9. Якщо так, чи задовольняють Вас матеріали Інтернету з природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	44%
2	<i>ні</i>	4%
3	<i>частково</i>	52%

10. Просимо вказати дані про себе:

1. *Стать*: чоловіча – 27%; жіноча – 73%.
2. *Вік*: до 20 років – 33%; 21-30 років – 21%; 31-40 років – 15%; 41-50 років – 14%; 51-60 років – 6%; 61-70 років – 11%.
3. *Освіта*: вища – 58%; спеціальна – 18%; середня – 24%.
4. *Категорія користувачів*: фахівці – 46%; науковці – 24%; студенти – 21%; учні – 3%; пенсіонери – 6%.

1. З якою метою Ви звертаєтесь до літератури природничо-наукової тематики?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>освіта (підготовка до занять у школі, ВНЗ)</i>	27%
2	<i>професійний інтерес</i>	29%
3	<i>бажання розширити свій кругозір, самоосвіта</i>	44%
4	<i>інше</i>	0%

2. Які види природничо-наукової літератури Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фахові видання</i>	15%
2	<i>науково-популярна література</i>	27%
3	<i>підручники</i>	14%
4	<i>періодичні видання</i>	28%
5	<i>довідкові видання (енциклопедії, словники)</i>	16%
6	<i>інші</i>	0%

3. Які природничо-наукові теми Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фізико-математичні науки</i>	12%
2	<i>хімічні науки</i>	11%
3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	23%
4	<i>біологічні науки</i>	20%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	34%
6	<i>інша література (вкажіть, яка саме)</i>	0%

4. Яку літературу за цими темами Ви замовили, але не отримали?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фізико-математичні науки</i>	10%
2	<i>хімічні науки</i>	8%

3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	25%
4	<i>біологічні науки</i>	22%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	35%
6	<i>інша література (вказіть, яка саме)</i>	0%

5. Які періодичні природничо-наукові видання Вас цікавлять?

«Агроекологічний журнал», «Безпека життєдіяльності», «Біологія і хімія в сучасній школі», «Біологія і хімія в сучасній школі», «Біологія», «Біотехнологія», «В мире науки», «Вісник аграрної науки», «Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія "Біологія"», «Земля и Вселенная», «Вісник Одеського державного екологічного університету», «Водне господарство України», «Вокруг света», «Гео», «Землеробство», «Земля моя кормилиця», «Квант», «Квант», «Квіти України», «Математика в школі», «Математика в школі», «Наука и жизнь», «Наука и техника», «Наука и техника», «Науковий світ», «Наукові вісті національного технічного університету "КП"», «Огородник», «Природа и человек, XXI век», «Причорноморський екологічний бюлетень», «Свет», «Український біохімічний журнал», «Український біохімічний журнал», «Український ботанічний журнал», «Український географічний журнал», «Український хімічний журнал», «Український хімічний журнал», «Успехи физических наук», «Фізика в школах України», «Хімічна промисловість України», «Хімія в школі», «Екологічний вісник Причорномор'я», «Екологічний вісник», «Екологія довкілля та безпека життєдіяльності», «Економіка АПК».

6. Які з вищеназваних періодичних видань Ви не отримали в нашій бібліотеці?

«Квіти України» (за 2013-2014 роки), «Хімія и жизнь», «Наукові вісті національного технічного університету "КП"» (за 2014 рік), «Екологічний вісник» (за 2014 рік).

7. Якими виданнями природничо-наукової тематики Ви б порадили доукомплектувати фонд Бібліотеки?

«Аграрна наука – виробництву», «Агробизнес України», «Астрономія», «Біологічна енциклопедія», «В мире науки», «В мире природы», «Вопросы экологии», «Географические науки», «Заповідна справа», «История географической науки», «Історія фізики», «Мікробіологічний журнал», «Наука и жизнь», «Український біохімічний журнал», «Успехи физических наук», «Химия и технология воды», «Екологічний вісник», сучасні підручники з екології та охорони природного середовища, нові видання з екології, підручники з хронобіології.

8. Чи користуєтесь Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	83%
2	<i>ні</i>	17%

9. Якщо так, чи задовольняють Вас матеріали Інтернету з природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	33%
2	<i>ні</i>	5%
3	<i>частково</i>	62%

10. Просимо вказати дані про себе:

1. *Стать*: чоловіча – 40%; жіноча – 60%.
2. *Вік*: до 20 років – 18%; 21-30 років – 17%; 31-40 років – 14%; 41-50 років – 23%; 51-60 років – 13%; 61-70 років – 8%; від 71 років і далі – 7%.
3. *Освіта*: вища – 61%; спеціальна – 7%; середня – 32%.
4. *Категорія користувачів*: фахівці – 62%; науковці – 8%; студенти – 24%; учні – 4%; пенсіонери – 2%.

1. З якою метою Ви звертаєтесь до літератури природничо-наукової тематики?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>освіта (підготовка до занять у школі, ВНЗ)</i>	37%
2	<i>професійний інтерес</i>	18%
3	<i>бажання розширити свій кругозір, самоосвіта</i>	45%
4	<i>інше</i>	0%

2. Які види природничо-наукової літератури Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фахові видання</i>	16%
2	<i>науково-популярна література</i>	29%
3	<i>підручники</i>	19%
4	<i>періодичні видання</i>	19%
5	<i>довідкові видання (енциклопедії, словники)</i>	17%
6	<i>інші</i>	0%

3. Які природничо-наукові теми Вас цікавлять?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фізико-математичні науки</i>	7%
2	<i>хімічні науки</i>	5%
3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	27%
4	<i>біологічні науки</i>	27%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	33%
6	<i>інша література (вкажіть, яка саме)</i>	0%

4. Яку літературу за цими темами Ви замовили, але не отримали?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>фізико-математичні науки</i>	4%
2	<i>хімічні науки</i>	1%

3	<i>науки про Землю (геодезичні, геофізичні, геологічні та географічні науки)</i>	14%
4	<i>біологічні науки</i>	10%
5	<i>науки про навколишнє середовище; екологія</i>	11%
6	<i>інша література (вказіть, яка саме)</i>	0%

5. Які періодичні природничо-наукові видання Вас цікавлять?

«Географія», «Гуманитарный экологический журнал», «Дивосвіт», «Довкілля та здоров'я», «Зелена енергетика», «Квант», «Математика в школі», «Наука и техника», «Природа», «Український біохімічний журнал», «Український ботанічний журнал», «Український географічний журнал», «Український математичний журнал», «Український фізичний журнал», «Український хімічний журнал», «Химия в школе», «Хімія», «Еколог» України, «Екологічний бюлетень», «Екологічний вісник Херсонщини», «Екологічний вісник», «ЭКО», «Экология и жизнь», «Экология и промышленность», «Экология предприятия», «National Geographic».

6. Які з вищеназваних періодичних видань Ви не отримали в нашій бібліотеці?

«Экология предприятия», «Екологічний бюлетень», «В мире животных», «Український ботанічний журнал», «Український хімічний журнал».

7. Якими виданнями природничо-наукової тематики Ви б порадили доукомплектувати фонд Бібліотеки?

«Використання ІТ у тваринництві», «Географія Херсонської області», «Зоологія», «Картография», «Кибернетика», «Математика», «Метрология», «Общая биология», «Общая цитология», «Оптика», «Сучасні наукові відкриття», «Топографическое черчение», «Физическая химия», «Фітоекологія з основами лісівництва», «Екологія», «Електрохімія», Клименко М.О. «Екологія міських систем».

8. Чи користуєтесь Ви ресурсами Інтернету з питань природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	88%
2	<i>ні</i>	12%

9. Якщо так, чи задовольняють Вас матеріали Інтернету з природничих наук?

<i>№</i>	<i>Відповіді</i>	<i>Відсотки (%)</i>
1	<i>так</i>	33%
2	<i>ні</i>	7%
3	<i>частково</i>	60%

10. Просимо вказати дані про себе:

1. *Стать*: чоловіча – 27%; жіноча – 73%.
2. *Вік*: до 20 років – 28%; 21-30 років – 42%; 31-40 років – 14%; 41-50 років – 10%; 51-60 років – 5%; 61-70 років – 1%.
3. *Освіта*: вища – 63%; спеціальна – 7%; середня – 30%.
4. *Категорія користувачів*: фахівці – 57%; науковці – 19%; студенти – 21%; учні – 3%.

**Список періодичних видань природничо-наукової тематики,
що становлять інтерес для користувачів**

1. «Агроекологічний журнал» (Україна, 4 анкети)
2. «Безопасность ядерных технологий и окружающей среды» (Росія, 1 анкета)
3. «Біологія» (Україна, 14 анкет)
4. «Безпека життєдіяльності» (Україна, 1 анкета)
5. «Биохимия» (Росія, 1 анкета)
6. «Бібліотека всеукраїнської екологічної ліги» (Росія, 1 анкета)
7. «Біологія в школі» (Україна, 1 анкета)
8. «Біологія і хімія в сучасній школі» (Україна, 3 анкети)
9. «Біотехнологія» (Україна, 1 анкета)
10. «В мире животных» (Росія, 1 анкета)
11. «В мире науки» (Росія, 4 анкети)
12. «В мире растений» (Росія, 1 анкета)
13. «Вестник зоологии» (Україна, 1 анкета)
14. «Вісник аграрної науки» (Україна, 2 анкети)
15. «Вісник геодезії та картографії» (Україна, 4 анкети)
16. «Вісник зоології» (Україна, 1 анкета)
17. «Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія "Біологія"» (Україна, 1 анкета)
18. «Вісник Одеського державного екологічного університету» (Україна, 1 анкета)
19. «Водне господарство України» (Україна, 1 анкета)
20. «Вокруг света» (Росія, 48 анкет)
21. «Генетика» (Росія, 2 анкети)
22. «Гео» (Росія, 10 анкет)
23. «Географія для допитливих» (Україна, 1 анкета)
24. «Географія» (Україна, 2 анкети)

25. «Геолог України» (Україна, 3 анкети)
26. «Геологічний журнал» (Україна, 2 анкети)
27. «Гидробиологический журнал» (Росія, 3 анкети)
28. «Гуманитарный экологический журнал» (Україна, 1 анкета)
29. «Дивосвіт» (Україна, 1 анкета)
30. «Дім, сад, город» (Україна, 1 анкета)
31. «Довкілля та здоров'я» (Україна, 1 анкета)
32. «Журнал фізичних досліджень» (Україна, 1 анкета)
33. «Загадки природы и вселенной» (Україна, 1 анкета)
34. «Зелена енергетика» (Україна, 1 анкета)
35. «Зеленая планета» (Україна, 2 анкети)
36. «Землеробство» (Україна, 1 анкета)
37. «Земля и Вселенная» (Росія, 1 анкета)
38. «Земля моя кормилица» (Росія, 2 анкети)
39. «Зоологический журнал» (Росія, 1 анкета)
40. «Карантин і захист рослин» (Україна, 1 анкета)
41. «Квант» (Росія, 3 анкети)
42. «Квіти України» (Україна, 1 анкета)
43. «Кокс и химия» (Росія, 2 анкети)
44. «Математика в школе» (Росія, 4 анкети)
45. «Математика» (Росія, 3 анкети)
46. «Математическое моделирование» (Росія, 1 анкета)
47. «Минералы. Сокровища Земли» (Росія, 1 анкета)
48. «Мікробіологія і біотехнологія» (Україна, 1 анкета)
49. «Мінеральні ресурси України» (Україна, 1 анкета)
50. «Наука и жизнь» (Росія, 54 анкети)
51. «Наука и техника» (Україна, Росія, 2 анкети)
52. «Науковий вісник НГУ» (Україна, 1 анкета)
53. «Науковий світ» (Україна, 7 анкет)

54. «Наукові вісті національного технічного університету "КПІ"» (Україна, 1 анкета)
55. «Огородник» (Україна, 2 анкети)
56. «Прикладная радиоэлектроника» (Україна, 1 анкета)
57. «Природа и человек, XXI век» (Росія, 1 анкета)
58. «Природа» (Росія, 7 анкет)
59. «Причорноморський екологічний бюлетень» (Україна, 2 анкети)
60. «Пропозиція» (Україна, 1 анкета)
61. «Свет» (Україна, 5 анкет)
62. «Селекция и семеноводство» (Росія, 1 анкета)
63. «У світі математики» (Україна, 4 анкети)
64. «Український біохімічний журнал» (Україна, 8 анкет)
65. «Український ботанічний журнал» (Україна, 5 анкет)
66. «Український географічний журнал» (Україна, 6 анкет)
67. «Український математичний журнал» (Україна, 3 анкети)
68. «Український фізичний журнал» (Україна, 4 анкети)
69. «Український хімічний журнал» (Україна, 5 анкет)
70. «Успехи физических наук» (Росія, 1 анкета)
71. «Физика низких температур» (Україна, 2 анкети)
72. «Физика твердого тела» (Росія, 1 анкета)
73. «Физиология растений» (Росія, 2 анкети)
74. «Фізика в школах України» (Україна, 1 анкета)
75. «Фізіологічний журнал» (Україна, 1 анкета)
76. «Фізіологія та біохімія культурних рослин» (Україна, 1 анкета)
77. «Хімічна промисловість України» (Україна, 1 анкета)
78. «Химия и жизнь» (Росія, 9 анкет)
79. «Химия и технология воды» (Україна, 4 анкети)
80. «Хімія» (Україна, 5 анкет)
81. «Цветоводство» (Росія, 1 анкета)
82. «Цитология и генетика» (Україна, 1 анкета)

83. «Цитология» (Росія, 3 анкети)
84. «Чорноморський ботанічний журнал» (Україна, 1 анкета)
85. «Еколог України» (Україна, 1 анкета)
86. «Екологічна безпека» (Україна, 1 анкета)
87. «Екологічний бюлетень» (Україна, 1 анкета)
88. «Екологічний вісник Причорномор'я» (Україна, 1 анкета)
89. «Екологічний вісник Херсонщини» (Україна, 5 анкет)
90. «Екологічний вісник» (Україна, 28 анкет)
91. «Екологічні науки» (Україна, 1 анкета)
92. «Екологія безпеки» (Україна, 1 анкета)
93. «Екологія довкілля та безпека життєдіяльності» (Україна, 2 анкети)
94. «Економіка АПК» (Україна, 2 анкети)
95. «Екотехнології та ресурсозбереження» (Україна, 1 анкета)
96. «ЭКО» (Росія, 1 анкета)
97. «Экологические системы и приборы» (Росія, 1 анкета)
98. «Экология и жизнь» (Росія, 19 анкет)
99. «Экология и промышленность» (Україна, 1 анкета)
100. «Экология плюс» (Україна, 1 анкета)
101. «Экология предприятия» (Україна, 1 анкета)
102. видання КНУ ім. Т. Шевченка (серії «Біологія», «Інтродукція та збереження рослинного різноманіття», «Цитологія та генетика») (Україна, 2 анкети)
103. «National Geographic» (США, 5 анкет)

**Список веб-адрес електронних аналогів періодичних видань,
що найчастіше запитуються користувачами**

1. Журнал «Вокруг света» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.vokrugsveta.ru/vs/>
3. Журнал «Екологічний вісник» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.ecoleague.net/diialnist/vydannia-vel/ekolohichnyi-visnyk>
4. Журнал «Экология и жизнь» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.ecolife.ru/>
5. Журнал «Гео» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.geo.ru/>
6. Журнал «Химия и жизнь» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.hij.ru/>
7. «Український географічний журнал» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrgeojournal.org.ua/uk/node/428>
8. Журнал «Природа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.ras.ru/publishing/nature.aspx>

**Список веб-адрес повнотекстових електронних ресурсів
природничо-наукової тематики**

1. Наукова електронна бібліотека (НБУ ім. В.І. Вернадського). – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=VFEIR&P21DBN=VFEIR&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=
2. Наукова періодика України (НБУ ім. В.І. Вернадського). – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21CNR=20&Z21ID=
3. Репозитарій Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/>
4. Репозитарій Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/?locale=uk>
5. Большая научная библиотека. – Режим доступу: <http://www.sci-lib.com/>
6. Нехудожественная литература. – Режим доступу: <http://www.nehudlit.ru/>
7. Крымская библиотека. – Режим доступу: <http://krelib.com/>
8. Новая электронная библиотека. – Режим доступу: <http://www.newlibrary.ru/genre/nauka/>
9. Электронная библиотека «Научное наследие России». – Режим доступу: <http://e-heritage.ru/index.html>
10. Публичная электронная библиотека «Прометей». – Режим доступу: http://lib.prometey.org/?cat_id=4